

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri varsinais-suomi@sll.fi
Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri satakunta@sll.fi

Tiedote 18.6.1924
Julkaisuvapaa heti

Aloite Varsinais-Suomen ja Satakunnan yhteisen Lounaismaan kansallispuiston perustamisesta

(lopullinen nimi päätetään myöhemmin)

Aloitteen muodostavat 18.6.2024 päivätyt oheiset tekstiliitteet ja kartta:

- Lounaismaan kansallispuistohankkeen perustelut, 4-sivuinen lyhennelmä.
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Lounaismaan kansallispuistosta, luonnos 25 sivua.
- Kartta kansallispuiston muodostusalueesta 1:75 000. Kartta päivitetään vielä valtion maanomistuksia koskevien tietopuutteiden selvittyä.

Aloitteessa ehdotetaan säädettäväksi laki Lounaismaan kansallispuistosta. Kansallispuisto perustettaisiin Auran, Euran, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten, Pöytyän ja Ruskon kunnissa sekä Laitilan ja Turun kaupungeissa sijaitseville valtion omistamille, pääosin jo suojelluille alueille. Kansallispuiston pääosa on luonnonsuojelulain nojalla perustettuja valtion luonnonsuojelualueita, suurimpina Kurjenrahkan kansallispuisto noin 3091 hehtaaria ja Vaskijärven luonnonpuisto noin 2239 hehtaaria. Muu alue on valtion luonnonsuojelualueiksi perustamaa ja ostamaa aluetta ja osa muuta valtionmaan haltijan, Metsähallituksen, suojeluun luokittelemaa. Pieni osa alueesta on suojelupäätösten ja -luokittelun ulkopuolista valtionmaata. Kokonaan uutta suojelualuetta muodostuisi noin 2800 hehtaaria. Näin muodostettu Lounaismaan kansallispuisto olisi pinta-alaltaan yli 11 000 hehtaaria. ja siten

Etelä-Suomen manneralueen suurin kansallispuisto.

Kansallispuiston perustamisella suojeltaisiin Satakunnan ja Varsinais-Suomen rajan molemmin puolin säilyneen salomaan luontoa, monimuotoisuutta ja eliölajistoa. Alueella on arvokkaita soita, metsiä, lehtoja, lintuvesiä, muita järviä, puroja ja lähteitä. EU:n luontodirektiivin luontotyyppien ja eliölajien sekä lintudirektiivin lajien laji- ja yksilömäärät sekä Suomen luonnonsuojelulain liitteiden laji- ja yksilömäärät ovat merkittäviä. Kansallispuiston perustaminen parantaa samalla yleisen virkistys- ja retkeilykäytön sekä luonnonharrastuksen ja -tutkimuksen edellytyksiä. Suuren kansallispuistoalueen valumavedet lähtevät puhtaina Saaristomereen ja Selkämereen laskeviin jokiin. Kansallispuisto voi vaikuttaa myös lähialueiden tavanomaisen maankäytön menettelytapojen ympäristömyönteiseen kehittymiseen ja matkailuirtyksiin. Perustettavan kansallispuiston sijainti keskellä Suomen väestörikkainta, intensiivisen maatalouden ja muun tuotantotoiminnan dominoivaa Lounais-Suomea merkitsisi paikallisten, seudun sekä kahden maakunnan asukkaiden virkistys- ja luontoharrastusmahdollisuuksien parantumista. Noin 80 km:n säteellä sijaitsevien 20 kaupungin ja muutaman kymmenen muun kunnan yhteensä sadattuhannet ihmiset voisivat kotoaan päivamatkan puitteissa tavoittaa kansallispuiston luonnonarvot ja virkistysmahdollisuudet.

On mielekästä suunnata maanhankinta- ja muita luonnonsuojelun määrärahoja myös ennallistamisen, hoidon, käytön, valvonnan, hallinnon ja kustannusten kannalta taloudellisimpiin kohteisiin. On tarkoituksenmukaista koota lähekkäin sijaitsevat, opastetun retkeilyreitistön, polkujen ja teiden yhdistämät luonnonsuojelualueet yhdeksi kansallispuistoksi. Lounaismaan kansallispuiston perustaminen ei vaatisi merkittäviä investointeja uudisrakennuksiin, jos kehitetään nykyisiä rakennuksia Kurjentupaa ja Yläneen Luontokabinettia myös koko Lounaismaan kansallispuiston kannalta.

Kansallispuiston koolla on muihin luonnonsuojelualueisiin verrattuna merkittävää lisäarvoa luonnon suojelun, hoidon ja käytön kannalta. Tämä koskee myös investointi-, henkilöstö- ja muita kustannuksia, vaikutuksia paikallis-, alue- ja kansantalouteen sekä mahdollisuuksia saada EU-rahoitusta. Koon tuoma lisäarvo on järkevää realisoida, kun suuret lähekkäiset suojelualueet mahdollistavat yhden lähekkäisten alueiden kansallispuistokokonaisuuden. Näin on Suomessa menetelty muitakin kansallispuistoja perustettaessa.

Lounaismaan kansallispuiston perustaminen olisi Hallitusohjelman päätavoitteiden ja ympäristöpoliittisten linjausten puitteissa mahdollinen, merkittävä luonnonsuojelun edistämisen ja tehostamisratkaisu.

Lisätiedot: Osmo Kivivuori
osmo@osmokivivuori.fi
Varsinais-Suomi

Karri Jutila
karri.jutila@sll.fi
Satakunta

- Aloite on tässä Hallituksen lakiesityksen muodossa käyttäen rakennemallina Etelä-Suomeen viime vuosikymmeninä perustettuja kansallispuistoja koskevia Hallituksen esityksiä Eduskunnalle, esim. Teijon, Nuuksion, Sipoonkorven ja Repoveden kansallispuistot. Näin toimien olemme voineet käsitellä kaikki asiaankuuluvat näkökohdat.
- Aloite tulee esille luonnonsuojelupiirien ja -yhdistysten verkkosivuille. Viimeistelyä jatketaan ottaen huomioon aloitteeseen liittyvien eri tahojen esitykset ja mahdolliset muutokset mm. valtion maanomistuksia koskevien tietopuutteiden osalta ja Puolustusvoimien käytössä olevien alueiden osalta.
- Aloitteeseen voi liittyä siihen saakka, kun se toimitetaan Ympäristöministeriölle / Valtioneuvostolle.
- Kansallispuiston lopullinen nimi aloitteeseen päätetään heinäkuussa järjestettävän mielipidekyselyn jälkeen.